

“ Klassisk musik var mit teenageoprør ”

Allan Gravgaard er bedst kendt som satirekarakteren Speaker-Allan, men i aften debuterer han som klassisk komponist. Koncerten er kulminationen på et nervesammenbrud, moderens død og hans første store, men uengældte kærlighed.

JOHAN VARNING
BENDTSEN

For de fleste radiolyttere er Allan Gravgaard nok bedst kendt som Speaker-Allan: den ofte tåkrummende og barnlige, men samtidig indtagende naive satirekarakter, der med jævne mellemrum optræder i 'Den Korte Radioavis' på Radio24syv.

Men den 32-årige aarhusianer er langt mere end en Capri-Sonne-elskende speaker, der fascineres af kæmpetoasts og udstiller den ene pinlighed efter den anden i sin dagbog. Han bruger 90 procent af sin tid på at komponere musik og er allerede inden aftenens afgangskoncert fra Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus – ved at skabe sig et internationalt navn.

Allan Gravgaard har de senere år modtaget en række hædersbevisninger, blandt andet fra Statens Kunstfond sidste år, og ved hans debutkoncert fredag og lørdag flankeres han af den berømte Jack Quartet fra New York samt soloklarinetist i Aarhus Symfoniorkester Mathias Kjøller.

Alligevel er det i højere grad satirekarakteren frem for komponisten, Allan

Gravgaard identificerer sig med.

»Speaker-Allan og jeg er 80 procent ens. Hans mor døde af kræft, det gjorde min mor også. Og selv om jeg ville brække mig af de mængder Capri-Sonne-juice, han drikker, er den satiriske karakter nok tættere på mig, end komponisten Allan er det. Eller end den musik, jeg komponerer, er det, i hvert fald. Indtil i aften har den musik, jeg har lavet, altid været udtryk for den rolige og afklarede person, jeg gerne ville være. Ikke den, jeg var«.

Allan Gravgaards øjne forfølger febrilsk hver eneste bevægelse i kantinen i Musikhuset i Aarhus, mens han gestikulerende forsøger at illustrere forholdet mellem sig selv, satirekarakteren og den del af ham, som har komponeret aftenens koncert.

»En af mine veninder skriver dagbog, ligesom karakteren, og hun fortalte mig, at hun engang skrev »kære dagbog, i dag er en god dag, fordi jeg har købt dig«. Det, synes jeg, er jo enormt sødt og samtidig helt utrolig sølle – præcis som Speaker-Allan er det. Og mange af de sørgelige ting, han skriver om, findes også i mig. Speaker-Allan er jo i bund og grund en dybt ensom person, og jeg har også en dyb eksistentiel ensomhed i mig«.

Allan Gravgaard bruger de svære kapitler i sit liv, for eksempel morens død for to år siden, aktivt i sin karakter. Og det sker ofte på en måde, så hans nære familiemedlemmer og venner har svært ved at skelne satiren fra virkeligheden.

»Men Rasmus Bruun, der spiller rollen som redaktør på 'Den Korte Radioavis', siger altid: »Vi skal derhen, hvor det gør ondt, Allan«. Og det har jeg lært meget af. Ved aftenens koncert kommer jeg til at fortælle ting, der er meget personlige, pinlige og ubehagelige. I hvert fald for mig«, siger han.

Klassisk musik som teenageoprør

Til trods for at Allan Gravgaard de seneste år har modtaget flere udmærkelser for sine kompositioner, og musikken efterhånden har fyldt størstedelen af hans liv, er han ikke opflasket på noder.

Men barndomsveninden Kari, som gik til musikundervisning, lærte ham, hvor tonerne lå på klaveret, og i folkeskolen gav hans musiklærer, Finn, ham et nodeprogram til computeren. Allan Gravgaard lånte noder på biblioteket, skrev dem ind i programmet, og en dag var der pludselig lyd igennem.

Den klassiske musik blev hans teenageoprør, og mellem 6. og 9. klasse supplerede han den for alderen lidt aparte interesse med skjorte og slips. Hver dag.

»Dem fra de større klasser drillede mig med det, for det var jo virkelig nørdet. Men så dyrkede jeg det bare endnu mere. Den klassiske musik var det, jeg havde for mig selv. Og musiktimerne var stort set det eneste sted op igennem folkeskolen og gymnasiet, hvor jeg følte, jeg hørte til. Siden da har musikken både været et helt nødvendigt frirum og et narkotikum for

mig«.

Men lige så meget han elskede at eksperimentere med tonerne, lige så højt hadede han at øve sig. Han fik aldrig forberedt sig til sin egen klaverundervisning, og når læreren, Christian, spurgte, hvad de dog så skulle finde på, svarede han »det ved jeg da virkelig ikke« med »surmulende Kaj-mund og korslagte arme«.

»Men en dag spurgte Christian, der efterhånden var ret opgivende, mig så, om jeg havde hørt Brahms' første symfoni. Det havde jeg ikke, og det havde jeg i øvrigt heller ingen intentioner om, gjorde jeg ham klart. Han spillede alligevel en smule af det for mig, og det lød jo rigtig

fedt. Det indrømmede jeg selvfølgelig ikke over for ham, jeg var jo teenager, men siden er det blevet en af mine yndlings-symfonier, og Christian inspirerede mig enormt«, fortæller han.

Ud af skabet og væk fra angsten

For ni år siden blev Allan Gravgaard så optaget på konservatoriet i Aarhus. Det var drømmestudiet, og det var »megavildt«. Men det blev også for vildt. Musikken var hans narkotikum, og han gav mere af sig selv, end han kunne tåle. Allerede i slutningen af første år blev han sygemeldt. Det varede 399 dage, og han tabte sig 35 kilo.

»Jeg fik et nervesammenbrud, havde meget angst og skulle virkelig have en psykologisk rodbehandling. Ud over angsten var en af de ting, jeg snakkede med psykologen om, min seksualitet. Vi kom frem til, at når jeg engang skulle præsentere en kæreste for mine forældre, ville vedkommende nok have et drengenavn. Det var helt nyt og en enorm lettelse for mig«, siger han.

Sygemeldingen og psykologsamtalerne hjalp. Følelsen af at have det godt, som var blevet så fjern, at han ikke kunne huske den, vendte tilbage.

Men selv om det hang tæt sammen med hans afklarede seksualitet, er den ikke noget, han sidenhen har skiltet med.

Allan Gravgaards nærmeste familie ved godt, at han er homoseksuel, men det gør den udvidede familie ikke. De har aldrig spurgt, og han har aldrig proklameret det offentligt. Før i aften, altså.

For den første unge mand, Allan Gravgaard blev stormende forelsket i, skrev han nemlig en strygekvarter til for syv år siden. Den strygekvarter er en del af aftenens koncert. Tonerne, man hører i stykket, er hentet direkte ud fra vedkommendes navn. »Den ultimative kærlighedserklæring«.

Og Allan Gravgaard er ret sikker på, at personen vil være til stede ved aftenens koncert – dog med sin pigekæreste, for kærligheden var ikke gengældt. Det afklarede forhold til seksualiteten og den

“ Indtil i aften har den musik, jeg har lavet, altid været udtryk for den rolige og afklarede person, jeg gerne ville være. Ikke den, jeg var ”

genfundne livsglæde ændrede Allan Gravgaards syn på musikken såvel som på omverdenen radikalt.

Mig selv, mig selv, mig selv

Tidligere skrev han udelukkende musik for sin egen skyld. For at få styr på sit tankemylder og for at blive bekræftet.

»Det var mig selv, mig selv, mig selv. Jeg var decideret usympatisk. Men det år, jeg var sygemeldt, gjorde mig til en helt anden person. 4. september 2009 hos psykologen. Den dag kom jeg tilbage. Der fik jeg min åbenbaring. Det at være noget for andre mennesker begyndte at betyde noget for mig. Og det er efterhånden også noget, der gælder i min musik«.

Den anden episode, der har formet aftenens hovedperson i Musikhuset Aarhus, var moderens død for to år siden. Efter Allan Gravgaards mor døde af kræft, kom han pludselig i kontakt med en ny følelsesmæssig side af sig selv – og dermed også sin musik. Siden har han to

Det at være noget for andre mennesker begyndte at betyde noget for mig. Og det er efterhånden også noget, der gælder i min musik

gange oplevet, hvordan voksne mænd er begyndt at græde, fordi de blev berørt af hans musik. Og han har også selv fået let til tårer.

»Før min mor døde, blev jeg ikke rigtig rørt af noget. Men siden da har jeg fået kontakt til et helt nyt lag af følelser, og nu tuder jeg til alt muligt. Især når jeg tænker på hende, og hvordan hun var noget for andre mennesker. Det er det største, man kan være, tror jeg. Det vil jeg også forsøge at være«.

Moren, seksualiteten og en perlerække af ydmygende situationer fra et 32-årigt liv er omdrejningspunktet i aftenens debutkoncert, der slet og ret hedder 'Debut'. Og selv om koncerten langt fra er Allan Gravgaards første koncert og egentlige debut, er det første gang, han har turdet tegne et selvportræt med sin musik.

»Jeg har gennem årene set, at min musik og min person har været to forskellige størrelser. De har begge skullet finde deres plads på en måde. Nu forsøger jeg så at få komponisten Allan og personen Allan til at mødes. Det er første gang, det sker, hvis det altså lykkes mig. Men det er også det, der gør mig skidenervøs«.

ibyen@pol.dk

Allan Gravgaard 'Debut'.
26. maj kl. 19.30. Lille Sal, Musikhuset, Aarhus C. Samt 27. maj kl. 20, Klang Festival, KoncertKirken, Blågårdsplass, Kbh. N
www.klang.dk

HÆDER. Tidligere i år modtog Allan Gravgaard en af Leonie Sonning-fondens talentpriser på 60.000 kroner. Pr-foto: Stine Vejen